

Vobišová, Karolina

*21. ledna 1887 Kunžak čp. 238, † 7. června 1961 v Praze, pohřbena na Vyšehradě, akademická sochařka, čestná občanka rodného města.

Rodiče oddáni 3. září 1882 ve Strmilově. Otec František Vobiš (*15. 5. 1858 Slavonice), mlynář a krupař v Kunžaku č. 238, syn tehdy již zemřelého Antonína Vobiše, mlynáře ve Slavonicích na Moravě, pak ve Strmilově č. 52 a jeho choti Karolíny roz. Habenichtové ze Seifersdorfu č. 21 (dnes Žibřidice, část obce Křižany v okrese Liberec).

Matka: Marie (*14. 12. 1865 Strmilov 42), dcera Vojtěcha Šindeláře (*23. 4. 1823), měšťana a mistra tkalcovského ve Strmilově č. 42 a jeho manželky Marie rodem Krafkové (*23. 9. 1831) ze Strmilova č. 65 v okrese Jindřichův Hradec.

Při pohledu do jemné tváře Karolíny Vobišové nelze nepomyslet na podivuhodnou sílu, skrytou v ruce mladé umělkyně. Narodila se v malebném městečku Kunžak na Jindřichohradecku, ale osud ji brzy zavál až do kraje podkrkonošských pískovců. Ty se učila tvarovat v hořické C. k. odborné škole sochařské a kamenické, (založením r. 1884 patří k nejstarším v Evropě). Karolina Vobišová, v té době se už podepisovala jako Karla, byla roku 1917 její první dívčí absolventkou. Na hořická školení a praktika plynule navázala dalším studiem u prof. B. Kafky na Umělecko-průmyslové škole v Praze. V pozdějších letech (1924 - 25) své umělecké záměry završila také pobytem v Paříži při ateliéru Emile Antoine Bourdella, zakladatele evropského moderního sochařství.

Všechna díla i dílka Karly Vobišové nadále skromně a tiše vypovídají o nesmírné technické dokonalosti autorky při zpracování mramoru, bronzu i jiných materiálů. Jsou ve sbírkách Národní galerie, najdete je i ve dvoraně Národního divadla, v pražské Staroměstské radnici a na mnoha dalších místech Čech i Moravy. Sama je poprvé souborně vystavovala v pražském Obecním domě roku 1927. Mezi ty známější patří převážně portrétní plastiky (např. prof. Laudová-Hořicová - 1924, Renata Tyršová - 1927, Minka Podhajská a Božena Viková - 1930, Otokar Březina - 1932). Ve své tvorbě samozřejmě nezapomněla ani na rodné místo - Kunžak. Je autorkou tamního pomníku padlým v 1. světové válce (nese 51 jmen), který zde byl slavnostně odhalen před kostelem sv. Bartoloměje dne 29. 10. 1933. Památník válečných obětí také realizovala v podkrkonošské Nové Pace.

Její nejznámějším dílem stále zůstává pomník Elišky Krásnohorské (1847 - 1926) v Praze na Karlově náměstí. Bílá mramorová postava autorčiny milované spisovatelky stojí na nizoučkém soklu. A tak ji tu máme v lehce nadživotní velikosti, v elegantní peleríně, jak drží svazek rukopisů. Jakoby se právě na okamžik zastavila přímo proti nám, spěchajícím z východu metra. Socha je z roku 1929, odhalena byla 31. 5. 1931. O něco starší je bronzová pamětní deska Elišky Krásnohorské v nedaleké Černé ulici na domě č. 169, osazená r. 1927.

Celoživotním partnerem Karly Vobišové, již od dob společných studií na odborné škole v Hořicích v Podkrkonoší, byl o rok starší kamenosochař a řezbář Josef František Žák (1886-1952), rodák z Kadeřína u Litovle, za něhož se později ve Zbraslavi provdala (23. dubna 1946). Akademická sochařka Karla Vobišová - Žáková, členka pražského Kruhu výtvarných umělkyně a brněnského výtvarného spolku Aleš, zemřela v Praze dne 7. června 1961. Pohřbena je na vyšehradském hřbitově u zdi kostela sv. Petra a Pavla. V jihočeském rodišti ji od 6. června 2011 připomíná pamětní deska.

Praděd umělkyně v otcovské linii je ve slavných matričních zápisech zapsán jako Franz Wobisch, mlynářský mistr v severočeském Hennersdorfu (nyní Dubnice, okr. Česká Lípa), jeho žena Marie Anna roz. Krenn byla z Hamru na Jezeře (Hammer bei Wartenberg). Přímo z nedaleké Stráže pod Ralskem (Wartenberg) pocházeli i druhý praděd - někdejší mlynářský tovaryš a strojník Anton Habenicht s chotí Terezií roz. Feistnerovou. Předkové sochařky v mateřské rodové linii - prapraděd Bartoloměj Šindelář i praděd Matěj Šindelář, bývali ve Strmilově na Jindřichohradecku vrchnostenskými rybáři.

Prameny a literatura

SOA T, SM [on line] Fara Kunžak, 12, N 1869-1890, s. 318, snímek 333. Tamtéž, Fara Slavonice, 6, N 1858-1878, s. 6, sn. 5. Tamtéž, Fara Strmilov, 14, O 1849-1888, s. 140, sn. 144 a s. 9, sn. 10. Fara Strmilov, 9, N 1858-1872, s. 155, sn. 163. Digitální archiv SOA v Třeboni.

Album reprezentantů všech oborů veřejného života československého. Ed. František Sekanina. Vydalo Umělecké nakladatelství Josef Zeibrdlich, Praha 1, Bílkova 17.

Tiskly Grafické závody Neuber, Pour a spol., Praha. Praha 1927, stránka. 1177.

Trnka, Miloslav: Krajem já šel ... Akademická sochařka Karla Vobišová (1887-1961). Rodopisná revue, roč. VII, 2005, č. 2, léto 2005, s. 22.